

XTC-gebruik mag nooit normaal zijn

THINKSTOCK

Het legaliseren van XTC kent meer pleitbezorgers. Maar deugen hun argumenten?

Van ALEX VAN DONGEN

De pleitbezorgers van de legalisering van XTC kregen de afgelopen weken veel aandacht. Eerst hoogleraar Medicatieveiligheid Kees Kramer van het Radboud UMC, die geïnterviewd werd door het AD. Een week later pleitte Arjen Lubach in zijn uitzending voor legalisering. Vervolgens reageerde ook SP-statenlid Joep van Meel in dezelfde lijn via een gastopinie in deze krant [25 oktober]. XTC-gebruik lijkt steeds normaler gevonden te worden, ondanks de gezondheidsrisico's, de enorme milieuschade en criminaliteit die hiermee gepaard gaan. Er is dan ook reden om het beleid te evalueren. Bij een evaluatie dienen echter zowel de argumenten voor als tegen bekeken te worden. Verslavingszorginstelling Novadic-Kentron neemt daarom de door Arjen Lubach naar voren gebrachte argumenten onder de loep.

1 Legalisering is de oplossing voor criminaliteit en milieuschade

Legalisering zou de wind uit de zeilen halen van criminelen en biedt een oplossing voor de vele lozingen van drugsafval. Voor een beperkt deel klopt dit, aangezien de productie voor de binnenlandse afzetmarkt uit het illegale circuit verdwijnt en dat deel van het drugsafval wordt niet meer geloosd. Studies wijzen echter uit dat veruit het grootste deel van de XTC-productie voor de buitenlandse markt is bestemd. Legalisering is daarom niet dé oplossing voor het grootste gedeelte van de criminaliteit en milieuschade ten gevolge van de XTC-productie.

2 Legalisering leidt tot pillen die goed en zuiver zijn

Wanneer de overheid toeziet op de productie van XTC wordt vervuiling voorkomen en kan deze de dosering MDMA, de werkzame stof in XTC, reguleren. Consumenten kunnen in Nederland hun XTC laten testen. Hierdoor weten we dat de XTC nog nooit zo 'zuiver' is geweest als op dit moment. Het Trimbos-instituut stelt dat de meeste gezondheidsverstoringen het gevolg zijn van hoge doseringen MDMA en niet van vervuilde pillen (deze komen weinig voor, maar zijn uiteraard wel zeer gevaarlijk). Er is weinig bekend over de door consumenten gewenste dosering. Veel gebruikers die medewerkers van Novadic-Kentron spreken, geven helaas aan dat zij op zoek zijn naar sterke XTC. Het is nog maar de vraag of pillen met een gereguleerde dosering ervoor kunnen zorgen dat er minder MDMA wordt ingenomen. Een deel van de gebruikers kiest ervoor meerdere pillen te slikken. Het predicaat 'goede en zuivere pillen' suggereert onterecht dat er aan deze pillen geen gezondheidsrisico's kleven.

3 XTC is een veilig genotmiddel

Uit een risico-evaluatie van het RIVM, waarin alle genotmiddelen zijn gerangschikt naar hun schadelijke karakter, blijkt dat XTC lager scoort dan alcohol en tabak. Dit soort lijsten zijn echter ook - onder wetenschappers - niet onomstreden, omdat appels met peren worden vergeleken. Zo kan één zuivere XTC-pil iemand fataal worden, terwijl nog nooit iemand aan één biertje is overleden. Dit komt doordat sommige mensen zo gevoelig zijn voor de MDMA in XTC dat een kleine hoeveelheid daarvan voor hen al fataal kan zijn. XTC-gebruik is voor hen als Russische roulette. Arjen Lubach zei dat per jaar meer doden vallen door alcohol dan door XTC-gebruik. Dat klopt, maar dat komt ook doordat alcohol door meer mensen, veel frequenter en langduriger wordt gebruikt. Verder kennen we het werkelijke aantal XTC-doden niet, omdat dit niet landelijk wordt geregistreerd. Tot slot is er nog weinig onderzoek gedaan naar de langetermijneffecten van XTC, maar zijn er sterke aanwijzingen dat gebruik kan leiden tot waarnemings-, geheugenstoornissen en stemmingsproblemen. Dit zijn ook klachten die Novadic-Kentron tegenkomt bij gebruikers.

4 Gebruikers zijn niet aangewezen op het illegale circuit

Het is een voordeel als gebruikers niet zijn aangewezen op het illegale circuit voor hun XTC. Dit kan voorkomen dat zij andere drugs krijgen aangeboden. Ook kan de gebruiker bij gereguleerde pillen beter worden geïnformeerd over de effecten en risico's van XTC.

Het legaal verkopen van XTC maakt XTC echter toegankelijker voor een groter publiek. Hoe toegankelijker het aanbod is, des te eerder mensen er gebruik van gaan maken. Dat zien we ook bij alcohol en tabak. Aan legale verkoop kunnen leeftijdsgrenzen gekoppeld worden. Echter zullen minderjarigen, net zoals bij alcohol en cannabis, deze regels makkelijk kunnen omzeilen. Tot slot suggereert legale verkoop dat het middel veilig is. Risicooloos gebruik van XTC bestaat niet, te meer omdat de risico's van dit middel onvoldoende in kaart zijn gebracht.

Informatieverstrekking over XTC is essentieel. Via verschillende kanalen geven preventiewerkers van Novadic-Kentron dan ook voorlichting. Helaas leidt dit bij een deel van de gebruikers niet tot minder risicovol gebruik; 'Inkakken is bijpakken' is een uitdrukking die Novadic-Kentron medewerkers regelmatig horen. Als sommige XTC-gebruikers eenmaal XTC hebben gebruikt, gaat bij hen de rem eraf en gebruiken ze meer dan zij van plan waren. Ontmoedigen van XTC-gebruik is altijd het beste, maar dat zal niet snel gebeuren door commerciële legale verkopers.

Novadic-Kentron is tegen het criminaliseren van XTC-gebruik. Het open kunnen praten over gebruik dient de volksgezondheid. Echter, het bagatelliseren van de risico's in de discussie en het normaliseren van XTC-gebruik is ons een brug te ver.

Alex van Dongen is drugsexpert en senior preventiewerker van Novadic-Kentron, de Brabantse instelling voor verslavingszorg.
